

Kars Veling (Groningen, 1948) was docent, maar is vooral bekend geworden als fractievoorzitter van de ChristenUnie. Daarnaast is hij rector geweest van het Johan de Witt-college in Den Haag. Onlangs is hij benoemd tot directeur van het Huis voor democratie en rechtsstaat.

Welk nut heeft geschiedenis volgens u?

Met havo-5-leerlingen heb ik me een jaar lang beziggehouden met de vraag wat de identiteit van mensen bepaalt. Het onderwerp had een bijzondere lading doordat de klas louter bestond uit leerlingen met een niet-Nederlandse achtergrond. De vraag 'Wie ben je?' is voor alle jongeren spannend. Voor jongens en meisjes uit migrantenmilieus klinkt de vraag nogal eens als een dilemma. Vanuit de eigen kring en ook vanuit de Nederlandse samenleving wordt gevraagd wie je bent, waar je loyaliteit ligt. Tijdens dat jaar schreven alle leerlingen drie opstellen: over hun *roots*, over Nederland vanuit hun gezichtspunt en over hun toekomstverwachting. De slotsom van de gesprekken daarover verwoordden we in de titel van de gebundelde opstellen: *Wie ik ben is een verhaal*. Deze anekdote kan wellicht duidelijk maken hoe ik over geschiedenis denk. Geïnteresseerd zijn in de wereld, in je eigen plek daarin, is geïnteresseerd zijn in de historie ervan. Sterker nog, beelden en interpretaties van de geschiedenis maken integraal deel uit van de wereld van nu, van je eigen bestaan. Voor mij is de waarde van geschiedenis bewustwording van de verbinding van je eigen wereld met die van vroeger. Die bewustwording bevestigt enerzijds binding aan tradities, maar geeft anderzijds ook de vrijheid om zelf positie te kiezen.

Kunt u zich nog veel herinneren van uw eigen geschiedenislessen op school?

Van geschiedenislessen op school herinner ik me eerlijk gezegd niet zo veel. Pas als student werd ik intellectueel echt wakker.

Wat is volgens u het belangrijkste in het geschiedenisonderwijs?

Vermoedelijk is geschiedenisonderwijs niet voor elke leerling op dezelfde manier belangrijk. Dat

geschiedenis me op school niet zoveel zei, kwam doordat ik niet goed de verbinding zag met mijn eigen leven in die tijd. Maar niet iedereen is zo'n laatbloeier. Later ging geschiedenis mij boeien door de uitdaging tot reflectie.

Welke historische periode spreekt u het meest aan?

Er zijn in de loop van de tijd verschillende periodes geweest die me speciaal interesseerden. Dat hing samen met onderwerpen waarmee ik bezig was. De vraag 'Wat is wetenschap?' heeft me getrokken naar de Griekse oudheid en ook de doorbraak van de experimentele natuurwetenschap in de zestiende en zeventiende eeuw. Maatschappelijke en politieke kwesties hebben mijn belangstelling voor de meer recente geschiedenis gestimuleerd. Maar soms zijn het auteurs die de belangstelling voor een bepaalde tijd stimuleren, zoals Tuchman, Bredero en Pleij voor de middeleeuwen of Van Deursen voor de Gouden Eeuw. Lekker dikke boeken voor de vakantie.

Justus Sustermans, portret van Galileo Galilei, 1636. Nationaal Maritiem Museum, Londen.

Welke historische studie of welke historische roman maakte de meeste indruk op u?

De duiding van de Franse Revolutie in Groen van Prinsterers *Ongeloof en Revolutie* vond ik als student fascinerend. Of het allemaal klopte weet ik niet,

maar ik ben blijven geloven dat ideeën sterke macht uitoefenen. Mijn kennis-making met Norbert Elias' studie over de geschiedenis van de civilisatie maakte destijds veel indruk, omdat het aandacht vroeg voor samenhangen die ik niet had vermoed. Momenteel

ben ik *De passage naar Europa* van Luuk van Middelaar aan het lezen. Zeer stimulerend, omdat het me op een nieuwe manier leert kijken naar feiten die ik grotendeels wel kende.

Welke historische persoon spreekt u het meest aan?

Veel bewondering heb ik voor mensen die kans zagen het vanzelfsprekende van hun tijd te overstijgen en de wereld op een nieuwe manier te zien. Dat

kunnen wetenschappers zijn, maar ook kunstenaars en intellectuelen. Albert Einstein in het patentbureau in Bern, 1905. Foto: Lucien Chavan, collectie ETH Zürich

Als u morgen een historisch onderzoek zou mogen beginnen, wat zou dan het onderwerp zijn?

Er wordt veel onderzoek gedaan naar onderwijs. Vaak gaat het dan om studies die de onderwijspraktijk een betere basis in 'evidence' willen bezorgen. Het lijkt mij zeer de moeite waard om de recente geschiedenis van het onderwijs eens meer geesteswetenschappelijk te bestuderen. De praktijk van het onderwijs is vast en zeker beter te begrijpen als we zicht hebben op in onze samenleving levende ideeën over mens, samenleving en moraal.

Denkt u dat de historische canon nut heeft voor het geschiedenisonderwijs?

Een canon kan helpen zicht te houden op historische lijnen. Tijdbalken zijn misschien niet altijd spannend, maar het loont zeer ze steeds bij de hand te hebben, en wat mij betreft ook uit het hoofd te leren.

Wat is de meest recente 'historische sensatie' die u heeft gehad?

Soms komt de wereldgeschiedenis dichtbij. Destijds bij de val van de

Muur, en nu recentelijk bij het kijken naar beelden uit landen in Noord-Afrika had ik dat gevoel sterk. Opstand in Egypte, Tahrirplein, 9 februari 2011. Foto: Maged Helal.

Wat is voor u een belangrijke *lieu de mémoire*?

Rondlopen in monumentale kerken kan me sterk bewust maken van een verbondenheid met heel oude geloofstradities. Op een wat huiselijker schaal herinner ik me hoe enerverend het voor me was toen ik een keer met één van onze dochters het pad volgde naar mijn lagere school en terug. De ene herinnering na de andere kwam boven.

Wat is uw meest dierbare bezit dat ook historische waarde heeft?

Ik zit te werken aan een bureau dat van mijn vader is geweest. Dat betekent iets voor me.

Hoe vindt u dat geschiedenisonderwijs aan een middelbare school moet worden gedoceerd?

Een algemeen geldige visie op geschiedenisonderwijs durf ik niet te geven. Zoals uit het voorgaande wel blijkt zie ik de wereld en mijzelf als essentieel historisch. Wie geïnteresseerd is in zichzelf en in zijn wereld, kan dus niet om het verleden heen.